

Sår tvil ved en hel foreldregenerasjon

Kirsten Resaland

psykolog ved Familiesenteret og Helsestasjon for Ungdom, bydel Østensjø

Det bekymrer meg om Psykologtidsskriftet lar hensynet til nyanser i den offentlige diskurs vike til fordel for spennende titler eller dramatiske vinklinger.

FORELDREROLLEN

I FEBRUAR I år postet Psykologtidsskriftet et ett år gammelt intervju for sine over elleve tusen følgere på Facebook: «FORELDRECOACHENE: Dagens barn og unge er invadert. Av foreldre som ønsker nærhet og vellykkede barn (...), ifølge psykolog Per Are Løkke».

Dagens foreldregenerasjon har rukket å få flere kallenavn av tabloidpressen. Curlingforeldre, helikopterforeldre, tigerforeldre. De er blitt beskyldt både for å overlate styringen til barna og for å være skadelig overbeskyttende. I 2014 publiserte imidlertid Ungdata resultater fra en landsomfattende undersøkelse som viste at dagens foreldre jevnt over gjør en god jobb og får uvanlig veltilpassede barn. I avisa Nordlys 9. mars 2015 foreslo psykolog og professor Willy Tore Mørch i den anledning at pressen nå kunne la dagens foreldre være i fred:

Kanskje dere foreldrekritikere som regelmessig tyter fram i media og kritiserer foreldregenerasjonene for å ha abdisert som foreldre og mistet kontrollen over barna, og for å ha skapt utålelige, uoppdragne og bortskjemte barn, nå kan tie stille. Hvil dere. Det har barna fortjent.

Når Psykologtidsskriftet gjengir en påstand med sensasjonspreget språk og eget kallenavn, er det naturlig å tro at saken handler om oppsiktsvekkende funn fra validert forskning. I dette aktuelle tilfellet beskyldes altså foreldre for noe forholdsvis alvorlig: å invadere sine barn i en usunn tørst etter nærhet og vellykkethet. Psykologspesialisten som ble intervjuet, er ærlig om at tankene hans baserer seg på en generalisering fra kliniske anekdoter til normalpopulasjon. Han uttaler seg rolig om sine gjetninger rundt dagens samfunn. Han omtaler ikke selv foreldre som strever, som «foreldrecoacher». Det synes å være Psykologtidsskriftet som alene har gjort et redaksjonelt valg om å presentere saken som en sensasjon.

Ingen er tjent med at psykologers viktige samfunnsoppdrag blir gjenstand for tabloidisering

Hvilke fagetiske betraktninger gjorde Psykologtidsskriftet seg før de brukte sin posisjon som autoritet til å stille tvil ved en hel foreldregenerasjon? Er det innenfor vårt mandat som psykologer å bidra til en forenkling av samfunnets sårbare temaer, her eksemplifisert med det å ikke mestre foreldrerollen?

Om så var at dagens foreldre hadde problemer med å skille egne behov for nærhet fra barnets behov for selvstendighet: Hvordan er det konstruktivt at psykologenes eget tidsskrift formidler denne bekymringen med dramatiske titler og fengende kallenavn?

Samfunnet vårt ønsker at barn, unge og voksne som opplever sine problemer som uhåndterlige og overveldende, skal oppsøke – og få – hjelp. Dette gjelder ikke minst foreldre som ikke mestrer foreldrerollen. Alt tyder på at både barn, foreldre og samfunn tjener på at disse foreldrene trekker pusten, tar mot til seg og sier fra: *Vi håndterer ikke det å være foreldre nå. Vi trenger hjelp.*

Foreldre som kjenner seg mislykket i relasjonen med egne barn, bærer ofte på mye skam og skyldfølelse. Å be om hjelp krever styrke. Det krever av foreldrene at de svelger egen stolthet og åpner seg for fremmede om sin tilkortkommenhet som mammaer og pappaer. For de aller fleste vil dette være inderlig sårt. En del av vårt ansvar som faggruppe blir derfor å bryte ned tabuene rundt det å streve som foreldre. Hvis det skal være håp om at disse foreldrene griper fatt i egen situasjon og ber oss om hjelp, må de føle seg trygge på at vi vil møte dem med respekt.

Redaksjonen i Psykologtidsskriftet har neppe tenkt over hvilke følger det kan få for psykologers omdømme hvis de legitimerer ydmykelse og stigmatisering av grupper vi er satt til å ivareta. Kanskje har de heller ikke tatt inn over seg skammen og sårbarheten som følger det å streve i foreldrerollen. Sannsynligvis ville det ikke vært publisert tilsvarende saker med titler som «Mørkemennene: Asylsøkere er kriminelle som aldri før, ifølge fengselspsykolog» eller «Latsabbene: Psykisk uføre trenger bare å få rompa opp av sofaen, sier psykolog».

Det bekymrer meg om Psykologtidsskriftet lar hensynet til nyanser i den offentlige diskurs vike til fordel for spennende titler eller dramatiske vinklinger. Ingen er tjent med at psykologers viktige samfunnsoppdrag blir gjenstand for tabloidisering.